

Дзедзіч

Для Бацькаўшчыны-маці буду йграць.
(Янка КУПАЛА)

№ 7 (38)

СНЕЖАНЬ 2005

2 БЕРАСЦЕ ПАТРАБУЕ СТРАТЕГІІ
РЭГІЯНАЛЬНАГА РАЗВІЦЦЯ

5 «ГОРАЗДО» ВЯРТАЕЦЦА
Ў ВЫШЭЙШУЮ ЛІГУ КВЗ

6 75-ГОДДЗЮ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ
У. КАРАТКЕВІЧА ПРЫСВЯЧАЕЦЦА...

8 АЛЕСЯ ЯНАВА
Ў РУБРЫЦЫ «МАЛАДЫЯ ГАЛАСЫ»

НЕЙКІ ХАОС НАГАДВАЛА ЖЫЦЦЁ Брду ў аўтапак, 13 снежня. ля ўваходу ва Універсітэт - чэргі раззлаваных студэнтаў. выкладчыкі лаюцца на ахойнікаў.

КІРАҮНІЦТВА УНІВЕРСІТЭТА ў гэты дзень вырасла ўвесьці жорсткі праpusкны рэжым.

Пра тое, што нешта ва універсітэце адбываецца, студэнты заўважылі ўжо пры падыходзе да галоўнага корпуса. На прыступках тайкліся тыя, хто не ўяўствіці студэнткі билет або пасведчанне выкладчыка. Унутры таксама назіралася нейкая мітусня: па ўсім універсітэце можна было заўважыць вялікую колькасць людзей з бэджамі "Ахова". Дэканамі факультэтам тэрмінова былі скліканы старасты, дзе ўсім старастам было загадана давесці да сваіх груп пра непажаданасць выхаду на вуліцу пасля трэцяй пары. У якасці прычынаў, па якіх не варта было выходзіць з універсітэта, прыводзіліся, напрыклад, такія: у гэты час перад універсітэтам будзе праводзіцца нейкі мітынг, і рэктар вельмі не хацеў, каб у ім удзельнічалі студэнты.

Менавіта ў гэты дзень выявіў жаданне сустрэцца са студэнтамі Аляксандр Мілінкевіч. Таму ўсе тыя дзеянні можна патлумачыць імкненнем краўніцтва універсітэта не дапусціць да ўздезу ў сустрэчы студэнтаў шляхам запалохвання. Атрымаўшы адмоўны ёфект - студэнтаў ажно распірала даведацца, што ж там будзе адбывацца пасля трэцяй пары. Тыя, што баяўся выйсці на вуліцу, назіралі праста з вакон універсітэта.

Мілінкевіч з'явіўся перад універсітэтам а 13 гадзін. Яго імгненна абступіла група студэнтаў. Адразу пачалася жывая размова. Студэнтаў турбавалі праблемы прымусовага размеркавання, бюджетнага і платнага навучання, нізкай каціроўкі замежнай адукцыі. Задавалі студэнты пытанні пра будучыню мовы, нацыянальную сімволіку, дачыненні Беларусі з Расеяй і Еўрапейскім Саюзам. Адчувалася заклапочанасць удзельнікаў сустрэчы сваёй будучынай і лёсам краіны. Паступова ў гутарку ўцягваліся ўсё новыя і новыя асобы. Колькасць удзельнікаў сустрэчы дасягнула 50 чалавек. Аляксандр Мілінкевіч таксама запытваў у навучэнцаў пра тыя праблемы, што іх непакояць. Студэнты скардзіліся на атмасферу страху, што нагнітаеца па ўсёй краіне.

ШАНОЎНЫЯ БЕРАСЦЕЙЦЫ!

- Калі Вы падзяляеце нашыя погляды на сучасную сітуацыю ў Беларусі і нашыя надзеі на будучынню,

- калі Вы жадаеце супрацоўнічаць з намі, стаць сябрамі "Дзедзіча" ці прости перадаць цікавую інфармацыю,

паведамляем, што звязанца з намі можна праз распаўсюджвалінікам нашай газеты, альбо па тэл.: 23-68-02 з 12⁰⁰ да 17⁰⁰.

Маб.: (029) 660-57-41, (029) 725-15-39.

Мы ЧАКАЕМ ВАС!

Рэдакцыя "Дзедзіча"

НА ВУШАХ

СТАЯЎ Брду падчас візіту Аляксандра Мілінкевіча

Аляксандар Мілінкевіч падчас сустрэчы са студэнтамі Брду

Мілінкевіч уважліва слухаў. Назіралася своеасаблівая еднасць паміж суразмоўцамі. Аляксандар Мілінкевіч добра знаёмы з памкненнем маладога пакалення, бо для яго гэтыя пытанні з'яўляюцца прыярытэтнымі. Вось толькі ці атрымаеца спраўдзіць усе тыя задумкі ў реальнасці?

На заканчэнне Аляксандар Мілінкевіч паабяцаў, што яшчэ не раз наведае Берасце. "н не хаваў сваёй задаволенасці размовай. Нездарма на вечаровай сустрэчы з інтэлігенцыяй ён адзначыў, што гутарка са студэнтамі была яму асабліва прыемнай.

У гэты дзень у Аляксандра Мілінкевіча была насычаная праграма. Напярэдадні ў офісе «Дзедзіча» была арганізавана "тэлефонная лінія", дзякуючы якой многія берасцейцы на працягу дзвюх гадзін маглі задаваць Аляксандру Мілінкевічу набалельныя пытанні.

Ранкам жа наступнага дня Мілінкевіч наведаў Берасцейскую крэпасць, дзе ля вечнага агню

ўсклаў вянок з надпісам: "Змагарам з фашызмам ад уздзячных нашчадкаў". У Святамікалаеўскай праваслаўнай царкве, што месціцца на тэрыторыі мемарыялу, Мілінкевіч паставіў свечкі. Таксама наведаў музей Вялікай Айчыннай вайны.

Наступным пунктам праграмы было наведванне рынку за ЦУМам і калгаснага рынку. Прадпрымальнікі скардзіліся на высокія падаткі і адсутніцца ўпэўненасці ў зайдзені дні. Было бачна, што яны пабоюваюцца адкрыта выходзіць на размову. Толькі калі Аляксандар Мілінкевіч першым заводзіў гаворку, яны шчыра ішлі на контакт.

Пабачыўся спадар Мілінкевіч і з працоўнымі БЭМЗа і "Цветатронам". Рабочыя гэтых прадпрыемстваў ахвотней ішлі на контакт. Яны ўжо, мабыць, не баяцца запалохванняў звольненнем з працы з боку кіраўніцтва. Працоўныя выказвалі незадавальненне сваёй міэрнай зарплатай і цяжкімі ўмовамі працы.

(заканчэнне на с. 2)

МІЛІЦЫЯНТ ПАПЯРЭДЖАНЫ ЗА НАПАД НА ОФІС "ДЗЕДЗІЧА"

Вядомы берасцейскі грамадзкі дзеяч дэмітры Шыманскі дамогся вынясенне прокуратурай афіцынага папярэджання ў адносінах да аднага з супрацоўнікаў Маскоўскага РАУС Берасця, які 14 каstryчніка ўдзельнічаў у ператрусе ў офісе Фонду падтрымкі моладзевых ініцыятыў "Дзедзіч".

Кіраунік "Дзедзіч" Д. Шыманскі амаль адразу пасля каstryчніцкіх падзеяў накіраваў у прокуратуру Маскоўскага раёну скарту, у якой патрабавалася ўзбудзіць у дачыненні да міліцыянтаў крымінальную справу.

Нагадаем, што супрацоўнікі праваахоўных органаў спасылаються на ананімае тэлефанаўнне аб tym, што ў офісе "Дзедзіч", нібыта, адбываецца бойка, патрабавалі аглыду памяшкання арганізацыі. Калі міліцыянты былі дапушчаны ў памяшканне, дык засікавіліся друкаванай прадукцыяй, якая была канфіскаваная і напраўленая на экспертызу.

У выніку праведзенай праверкі прокуратура Маскоўскага раёну Берасця адмовіла грамадзкаму актывісту ва ўзбуджэнні крымінальнай справы па факце незаконных дзеянняў міліцыянтаў. Разам з tym, прокуратура пагадзілася, што пасля аглыду кватэры і відзення фота- і відеаздымкаў супрацоўнікамі праваахоўных органаў не быў складзены адпаведны пратакол. У выніку гэтага дазвальнінку Маскоўскага РАУС Міхайлаву было вынесена афіцыйнае папярэджанне.

www.belingo.info

КОНКУРС ЭСЭ

Разважаць пра рэальную будучыню больш карысна, чым чытаць футурагічную фантастыку, спараджоную чужым разумам!

Фонд падтрымкі моладзевых ініцыятыў "Дзедзіч" аб'яўляе конкурс эсэ на тэму: "Берасце. Крок у будучыню". Мэта дадзенага конкурса – вызначыць погляд маладых берасцейцаў на развіццё горада ў чатырох сферах: экономіка, сацыяльная сфера, экалогія, культура.

Шаноўныя ўдзельнікі! Як відома эсэ – гэта пепраказ тэмы ў адвольнай форме. Але не фантастычны аповед, а ваш рэальный погляд на сваё заўтра.

Якім вы бачыце Берасце праз 15-20 год? Якім будзе свет за вашым акном, калі вы будзеце адзначаць сваё саракагоддзе? Пра гэта вы можаце напісаць нам у сваіх працах.

Да ўдзелу ў конкурсе запрашаюцца маладыя берасцейцы ва ўзросце 16-25 гадоў.

Патрабаванні да працаў, якія падаюцца на конкурс: эсэ аўтама да 4-х друкаваных старонак фармату А4 у адным з наступных накірунку: экономіка, сацыяльная сфера, экалогія, культура г. Берасця.

Мова твораў: беларуская, расейская.

Работы прымаюцца да 30 студзеня 2006г.

Лепшыя працы будуць адзначаны каштоўнымі прызамі і ўвойдуть у книгу "Стратэгія рэгіянальнага развіцця горада Берасця", якая пабачыць свет у сакавіку 2006г.

Работы неабходна дасылаць на адрес:

dzedzich@dzedzich.org альбо

г. Берасце, вул. 17-га верасня, 22-24, Фонд "Дзедзіч" (з пазнакай "На конкурс "Берасце. Крок у будучыню").

Dzedzich week-news

НА ВУШАХ...

(Заканчэнне. Пачатак на с. 2)

Наведаў Аляксандр Мілінкевіч дзіцячы сацыяльны прытулак, дзе перадаў дырэктору дзіцячую вірапатку, сабраную берасцейскім актывістамі, а таксама беларускамоўныя касеты з мультфільмамі і кнігі.

Знайшоў Мілінкевіч і час, каб зайсці ў касцёл.

Увечары ж адбылася сустрэча з берасцейскай інтэлігенцыяй, на якой прысутнічала калі шасцідзесяці чалавек – настаўнікі, выкладчыкі, мастакі і пісьменнікі. На ёй аблімкоўвалася культура Беларусі і Берасцейшчыны ў прыватнасці, яе праблемы і перспектывы.

"Апошнім часам я больш шчыльна займаюся пытаннямі палітыкі і эканомікі. Гэта натуральна, таму што грамадзян у першую чаргу хвалююць мінавіта гэтыя пытанні. Але не менш важна гаварыць сёння пра праблемы мовы, культуры, спыненага нацыянальнага Адраджэння – таго, што сёння забыты многім і амаль знішчана," – адзначыў Мілінкевіч.

Зворт да гэтай тэмы не выпадковы: нягледзячы на тое, што спадар Мілінкевіч з'яўляецца кандыдатам фізічных навук, ён даўно і сур'ёзна займаецца пытаннямі беларускай спадчыны. Аляксандр Мілінкевіч – адзін з тых людзей, якія на пачатку 90-х займаліся беларусізаций – вяртаннем роднай мовы ў садкі і школы. Усур'ёз захапляеца беларускай архітэктурой і краязнаўствам. "Пра тое, што баліць найбольш... Баліць тое, што руйнуюцца архітектурныя помнікі – помнікі ўсходаўскага ўзроўню. Мову вернем, фальклёр вернем, а гэтага не будзе..." – з горыччу дадаў спадар Мілінкевіч.

Зразумела, што сустрэча з інтэлігенцыяй не могла аблежавацца толькі праблемамі культуры. Быў узяты цэлы спектр пытанняў – ад адукацыі,

А. Мілінкевіч падчас наведвання Святамікалаеўскай царквы

мясцовых самакіравання, наступных презідэнцкіх выбараў, аптымальнага для Беларусі дзяржаянага ладу, стасунку краіны з суседзямі і іншыя.

Трэба адзначыць, што ўсе сустрэчы Аляксандра Мілінкевіча, якога, як вядома, абраў адзінам кандыдатам ад дэмакратычных сіл, суправаджалі міліцыянты і людзі ў цывільнім. Але паводзілі яны сябе, як назначыў Мілінкевіч, больш-менш прыстойна. За выключэннем дробных перашкодаў, правядзенню сустрэчаў яны не заміналі. "Падчас візіту ў Берасце я ўяўляў, быццам знаходжуся ў дэмакратычнай краіне", – задаволена жартаваў Мілінкевіч.

Віталій КОЎШ

ПАТРЭБНА СТРАТЕГІЯ!

"ПАТРЭБНА СТРАТЕГІЯ" – ВЫРАШЫЛ ЎДЗЕЛЬНІКІ КРУГЛАГА СТАЛА, АРГАНІЗАВАНАГА ФОНДАМ ПАДТРЫМКІ МОЛАДЗЕВЫХ ІНІЦЫЯТЫВ "ДЗЕДЗІЧ".

8 снежня Фонд падтрымкі моладзевых ініцыятыў "Дзедзіч" арганізаваў правядзенне круглага стала па пытанні, актуальным для кожнага берасцейца: стратэгія развіцця горада Берасця.

У працы круглага стала прынялі ўдзел прадстаўнікі палітычных партый БНФ, ПКБ, АГП, БСДП(Г), незалежных прафсаюзаў, а таксама моладзевых грамадзкіх арганізацый і ініцыятыў.

Удзельнікі дыскусіі былі адзінадушныя ў думцы, што ў сучасных умовах неабходна дакладнае бачанне перспектыву развіцця горада. А гэта немагчыма без дэтальнага і ўсеадыннага дакумента, створанага пры дапамозе найноўшых навуковых методык.

Такім документам павінна стаць Стратэгія развіцця горада Берасця, для напісання якой створана працоўная група, куды ўваішлі навукоўцы, эксперты і актыўісты дэмакратычных арганізацый.

Плануемая Стратэгія будзе ахопліваць разнастайныя сферы гарадскага жыцця: прамысловасць, малы бізнес, транспарт, жыллёвае будаўніцтва, адукацыю і ахову здароўя, а таксама развіццё іншыя сферы грамадзянскай супольнасці. Перад працоўнай групай пастаўлены жорсткі

тэрміны – Стратэгія развіцця горада павінна быць прадстаўлена на суд грамадскасці ў сакавіку 2006г. А праца чакае немалая: для стварэння пай-навартаснай і рэалістычнай Стратэгіі неабходна сабраць і апрацаўваць масу статыстычнай інфармацыі, правесці цэлы шэраг сацыялагічных даследаванняў, каб улічыць думку берасцейцаў аб перспектывах развіцця горада. Нават аўбешчаны конкурс эсэ для моладзі "Берасце. Крок у будучыню", каб даведацца, якім маладыя хочуць бачыць свой горад праз 10-20 год.

Вынікі круглага стала пракаментаваў кіраунік Фонда "Дзедзіч" сп. Д.Шыманскі:

– Нас, я маю на ўвазе дэмакратычныя сілы, заўсёды пытаюць: што вы зробіце, калі прыйдзецце да ўлады? Чым вы лепшыя за Лукашэнку? Калі Стратэгія развіцця Берасця, стварэнне якой ініцыятуў Фонд "Дзедзіч", будзе выдадзена, у берасцейскіх выбаршчыкаў, у мясцовых эліт будзе выразнае бачанне першых кроку дэмакратычных сіл. А паколькі Стратэгія будзе распрацоўвацца з улікам думак жыхароў Берасця, я спадзяюся, што яна ім прыйдзеца даспадобы.

Уладзімір ТАРНОЎСКІ

А.МІЛІНКЕВІЧ:

«ГЭТА БУДЗЕ ВЫБАР...

...ПАМІЖ ДАБРОМ і ЗЛОМ, ПАМІЖ ПРАЎДАЙ і ХЛУСНЁЙ, ПАМІЖ БУДУЧЫНЯЙ і МІНУЎШЧЫНАЙ»

ПРЕС-КАНФЕРЕНЦЫЯ АЛЯКСАНДРА МІЛІНКЕВІЧА
У МЕНСКУ 28 СНЕЖНЯ 2005 ГОДА

УСТУПНАЕ СЛОВА А.МІЛІНКЕВІЧА:

Шаноўнае спадарства, вельмі прыемна вітаць вас на падзядні Новага года. Дзякую, што вы прыйшли, нягледзячы на тое, што ўсе рыхтуюцца да святай. Нам хацелася б на сённяшні дні сустрэча пагаварыць аб тым, што адбылося ў гэтym годзе –

годзе вельмі важным; некалькі слоў скажуць таксама аб тым, што нас чакае ў наступным годзе, пагаварыць аб прагнозах, аб магчымасцях дэмакратычных сіл і, безумоўна, адказаць на ўсе вашыя пытанні.

Я думаю, што Кангрэс дэмакратычных сіл, які адбыўся 1-2 кастрычніка, – гэта сапраўды важная падзея ў сучаснай гісторыі Беларусі. Упершыню дэмакратычныя сілы ў асалютна большасці змаглі аўтэнтычнага. Дэмакратычныя сілы прадэманстравалі, што яны разумныя, дасведчаныя і адказныя. Кангрэс зрабіў велізарнае ўражанне ва ўсім свеце. Ніколі не было такой уваги

да нашай краіны. Гэта сведчыць аб тым, што мы набываєм вагу, у нас расце аўтарытэт.

Многія кажуць, што не ўсе аўтэнтычны. Але не бывае ў прыродзе, каб усё было адразу, у адзін момант. Аўтэнтычнасьць большасць. Калі мы кажам, што Мілінкевіч аздыны кандыдат, то ён аздыны кандыдат ад тых сіл, што ўмеюць і хочуць аўтэнтычнасць. Маю надзею, што ў бліжэйшы час гэта будзе аблісціна ўсе дэмакратычных сіл.

Пасля Кангрэса зрабілася, мне здаецца, самое важнае: дэмакратычныя сілы перахапілі ва ўлады ініцыятыву, чаго ў апошнія гады ніколі не было. Мы сапраўды началі дыктуваць і тэмп развіцця падзеяў, і самі падзеі. Улада разгубілася. Яна панешайшаму казала, што гэтыя людзі не ўмеюць аўтэнтычнасці, яны пасля Кангрэса развалиліца. Не развалиліся. Улада казала, што аздынага не признаюць, не будзе задаволена часткай кааліцыі. Не атрымалася. Потым улада казала, што кааліцыя не здолна на конкретныя крокі. Я вам скажу: тое, што мы абрали нашай галоўной дзейнас-

цю паездкі па рэгіёнах, – спрацавала. Я ў рэгіёнах працу ўздесяць гадоў і ніколі не адчуваў у грамадстве такога адраджэння надзеі. Кажуць, што страх пануе ў грамадстве, людзі баяцца. Не гэта галоўная праблема на будучыя выбары. Галоўная праблема – вера людзей. Але Кангрэс і

тое, што адбылося пасля, паказала, што гэта надзея расце.

Улада не чакала, што так высока будзе расці рэйтынг адзінага прэтэндэнта: за першы месяц на 8 працэнтаў, за другі – таксама на 8, і дзвяццаць дзён назад ён складаў 18,1 працэнта. Гэта заслуго, безумоўна, не толькі і не столькі Мілінкевіча – гэта заслуга ўсіх актыўістаў, якія аўтэнтычны, прадэманстравалі волю і сілу. У людзей з'явілася надзея на лепшае.

У гэтых паездках улада настолькі разгубілася, што почала працаць на нашу карысць. Перад тым, як прыезджаць, мы прасілі мясцовыя актыўісты раскідаць у горадзе

улёткі аб тым, што будзе сустрэча з аздыным прэтэндэнтам. Гэта першая хвала інфармацыі. Улада адразу ж пачынала працу з насельніцтвам, абласцюна тупую ідэалагічную працу. Яна апрацоўвала людзей у бальніцах, у школах, на заводах і ўсім казала, што не трэба сустракацца з апазіцыяй, што апазіцыя небяспечная, што прыездзе Мілінкевіч і г.д. Рабіла велізарную дапамогу нам у тым, каб распаўсюдзіць інфармацыю пра нас. Мы сустракаліся з людзьмі на рынках, калі універсітэтаў, на завадскіх прахадных, з актыўістамі. Гэта была ўжо трэцяя хвала. І, у рэшце рэшт, калі мы з'язджалі, мясцовыя людзі выраблялі бюлетэны, дзе расказвалі пра наш візіт, як нас пераследвалі, як нас баяцца ўлады. Усюды ўлада дэманстравала свой страх.

Перанос выбараў на сакавік перш за ўсё звязаны з тым, што ўлада перапужалася і вырашыла, што, калі так будзе працягвацца, рэйтинг аздынага прэтэндэнта будзе расці і надалей.

(заканчэнне на с. 11)

АДНЫМ РАДКОМ

САЛІДАРНАСЦЬ З БЕЛАРУССЮ

У пятніцу, 16 снежня, а 18-й гадзіне на плошчы Лакетка ў Любліне адбылася акцыя жыхароў горада супраць ушчымлення правоў чалавека ў Беларусі.

Студэнты з Беларусі, прадстаўнікі NZS, Amnesty International і арганізацыі Маладыя Дэмакраты, а таксама Еўрапейскага дома спаткання – Фундацыі Новы Стай, выйшашы на плошчу, выказали свой пратест супраць пераследу рэжымам Лукашэнкі беларускай апазіцыі і незалежных сродкаў масавай інфармацыі.

Стоячы з заклеенымі вуснамі і тримаючы партрэты зніклых альбо загінуўшых на Беларусі людзей, яны выразілі такім чынам сваю салідарнасць з незалежнымі грамадскімі арганізацыямі і журнaliстамі на Беларусі.

"Сёння мы хочам паказаць жыхарам Любліна, а дзякуючы CMI таксама і ўсяму свету, што няма дазволу зневажаць права чалавека на Беларусі. І што міжнародная супольнасць не можа застацца ў баку ад грамадскай і палітычнай ситуацыі ў гэтай краіне. Мы выказываем нашу салідарнасць з беларускім народам, які змагаецца за свабоду," – адзначыў Mihal Войцік, арганізатар акцыі.

"Мы хочам паказаць беларусам, што яны не аднокія ў сваёй справе. Калі Польшча змагалася за дэмакратыю, на Захадзе адбываліся дэмансстрацыі і канцэрты. Зараз наша чарга," – гаворыць Mihal Войцік.

Акцыя праходзіць ва ўсіх буйных гарадах Польшчы, у Любліне маніфестацыя адбылася першы раз.

Арганізаторы пратэставалі супраць парушэння правоў чалавека на Беларусі і ў прыватнасці супраць сурогата пакарання за «ніяправільныя» выкаванні на тэму гарамадской і палітычнай ситуацыі.

Пікеты будуть арганізоўвацца 16 дня кожнага месяца да самых празідэнцікіх выбараў.

"Тры месяцы, якія засталіся да выбараў, будуть для нас, беларусаў, вырашальныя. Гэтымі акцыямі мы хочам давесці міям землякам, што палітычная ситуацыя можа змяніцца," – гаворыць Сяргей Плялес, студэнт з Беларусі.

Па матэрыялах польскага друку

Шаноўныя сябры!

Рэдакцыя "Дзедзіча" з задавальнем-
нем прыме ад Вас бясплатныя прыват-
ныя аўкавы ў наступны нумар бюлетэня,
які пабачыць свет у сярэдзіне
лютага 2006г.

Звяртайцеся па тэл.: (0162) 23-68-02
да 25.01.06.

НА ПРАЦЫГУ НЕКАЛЬКІХ СТАГОДДЗЯЎ СТУДЭНЦТВА, ЯК БЕЛАРУСКА-ПОЛЬСКАЕ, ТАК і РАСЕЙСКАЕ, з'яўлялася АСНОЎНАЙ ДЗЕЮЧАЙ СІЛАЙ ДЭМАКРАТЫЧНЫХ ПЕРАМЕНАЎ, А САМІ ВЫШЭЙШЫЯ НАВУЧАЛЬНЫЯ ЎСТАНОВЫ НАЗЫВАЛІСЯ "РАССАДНІКАМІ" ВАЛЬНАДУМСТВА. НА ЖАЛЬ, У XXI СТАГОДДЗІ СІТУАЦЫЯ ЗМЯНІЛАСЯ КАРЭNNЫМ ЧЫНАМ: З КАТЕГОРЫІ ДЭМАКРАТЫЧНЫХ УСТАНОЎ УНІВЕРСІТЭТЫ ПЕРАТВАРЫЛІСЯ ў "БАЛОТА", ЯКОЕ ЗАЦВІТАЕ ЧЫРВОНА-ЗЯЛЕНЫМІ КВЕТКАМІ ПАДЧАС ЧАРГОВЫХ РЭФЕРЭНДУМАЎ ДЫ ВЫБАРАЎ.

Насамрэч, калі зазір-нуць ў недалёкую славутую гісторыю нашай краіны, можна здзівіцца, што прагрэсіўныя (дэмакратычныя) ідэі выходзілі ў свет менавіта з вышэйших навучальных установаў, а таму пасля кожнага паўстання, скіраванага на звяржэнне царызму, адбывалася чарговае закрыцце вышэйших школ: Віленскага ўніверсітэта і Горы-Горацкай акадэміі. У расейскай гісторыі таксама ніямала выпадкі, калі асноўным рухавіком пераменаў з'яўлялася студэнтства – дастаткова прыгодаць паўстанне на Сенацкай плошчы ў 1825г.

У сувязі з гэтым паўстае два класічныя пытанні: ЧАМУ за дзвесце год адбылася дэградацыя дэмакратычнай думкі ў вышэйших навучальных установах і ХТО вінаваты ў гэтым: студэнты, выкладчыкі або нехта іншы?

Шукаць "некага іншага" і ягоныя віны ў дэградацыі вышэйшай адукацыі асабліва ніяма сэнсу: дзвесце год таму быў царызм у асобе цара Аляксандра, што, аднак, не перашкаджала развівацца дэмакратычнаму студэнткаму руху. Сёння беларусы таксама маюць свайго Аляксандра, аднак ўніверсітэты як цэнтры свабодалюбівай думкі збольшага даўно перасталі існаваць. Прыкладам думкі можа паслужыць апошняя найбольш яскравая палітычная падзея берасцейшчыны: прыезд адзінага кандыдата ад дэмакратычных сіл Аляксандра Мілінкевіча і яго сустрэча са студэнтамі БРДУ.

А таму, калі пры тоесных рэжымах (XIX і XXI стст.) адбыліся нейкія змены, прычыну трэба шукаць у іншым: выкладчыцкім саставе або студэнтах.

Калі звярнуцца да групы выкладчыкаў у гісторычным аспекте, бачна, што да распавісюду свабодалюбівых ідэй у ВНУ найперш прычыняліся педагогі. Так, сярод выкладчыкаў вышэйшага ўзгяданання Віленскага ўніверсітэта і дагэтуль шматлікія даследчыкі беларускай літаратуры адзначаюць імя Яўхіма Лелявія, прафесара матэматыкі, пад патранатам якога з'явіліся філаматы: Міцкевіч, Чачот, Вярыга-Дарэускі і шэраг іншых.

ДЭГРАДАЦЫЯ – СТУДЭНТЫ ЦІ ВЫКЛАДЧЫКІ?

Фота: photoclub.by

Ці захаваліся ў асяроддзі беларускіх студэнтаў традыцыі ўніверсітэцкай «вольніцы»? Пра гэта мы даведаемся 19 сакавіка.

Сённяшні дзень сведчыць аб татальнай дэградацыі такой катэгорыі інтэлігенцыі, як выкладчыкі. Сумна адзначаецца, але адбылося тое, што прадказваў у адной з публістычных прац Янка Купала: "...зайжды знайдуцца манкурты, якія за лыжку поснай поліўкі запрададуць сябе і сваю краіну ў рабства..." Выклікае здзіўленне той факт, што ў недалёкім XIX стагоддзі прафесар мог сабе дазволіць займацца дэмакратычнай адукацыяй студэнтаў, а ў нашыя часы выкладчыкі з навуковымі ступенямі, у "лепшым" выпадку, прытрымліваюцца нейкага дзіўнага нейтралітэту. У горшым

– ладзіць пазапланавыя куратарскія гадзіны, дзе настойліва, пагражжаючы выключэннем, рапаць студэнтам не слухаць таго, аб чым на сустрэчы будзе казаць А. Мілінкевіч.

Асобае месца ў працэсе дэградацыі вышэйшай установы належыць, безумоўна, і студэнтам. Крызіс адукацыі, які назіраецца ў Беларусі, прывёў да таго, што вышэйшую адукацыю могуць атрымаць усе, хто мае адпаведную колькасць грошай.

Сумна адзначаецца, але на сённяшні дзень ўніверсітэты перапоўнены "выпадковымі" студэнтамі, для якіх ўніверсітэт – гэта месца паказаць свой новы мабільны тэлефон, спадніцу або джынсы. Уласна кажучы, такіх большасць, і менавіта з-за такіх кіраўніцтва ўніверсітэта можа дазволіць сабе адправіць студэнтаў на адзначэнне камуністычнага свята працы (1 мая), зрабіць уваход ва ўніверсітэт па прапусках, прымусіць датрмінова галасаваць на выбарах, казаць, каго і што можна слухаць, а што слухаць забаронена.

Карацей кажучы, менавіта з-за студэнтаў, абыякавых да сваіх правоў ЧАЛАВЕКА, кіраўніцтва ВНУ дазваляе трактаваць нас (студэнтаў) як скініцу. Складанай уяўляеца карцина, калі ў XIXст. рэктарат Віленскага ўніверсітэта загадвае студэнтам, у ліку якіх Міцкевіч і Чачот, выйсці на плошчу ў знак салідарнасці з палітыкай цара Аляксандра. Смешна? І мне таксама, аж да болю ў грудзях. За нашае студэнтства і кіраўніцтва

ВНУ. Для апошняга запрасіць вядомага грамадскага дзеяча ўяўляеца яднанне прагрэсіўнай моладзі і выкладчыкаў вакол ідэі дэмакратычных пераменаў, якія могуць наступіць падчас презідэнцкіх выбараў у сакавіку 2006г.

Андрус УРУБЛЕЎСКІ

УСЕ ГУЛЯЮЦЬ У КВЗ

УЖО ДРУГОЕ ДЗЕСЯЦІГОДЗЕ ІСНУЕ і ПЕРСПЕКТЫЎНА РАЗВІВАЕЦЦА ў БРДУ УНІВЕРСІТЕЦКАЯ ЛІГА КВЗ. ЗА ГОНАР ЛІЧЫЦЦА КОЖНАМУ ФАКУЛЬТЭТУ МЕЦЬ СВАЮ КАМАНДУ КВЗ, А ЯШЧЭ БОЛЬШ ПРЫЕМНА, КАЛІ КАМАНДА РОДНАГА ФАКУЛЬТЭТА ПЕРАМАГАЕ.

КВЗ заўсёды быў папулярным сярод студэнтаў, ды і сёння квіткі на кожную гульню разлятаюцца з вялікай хуткасцю, нават залі ЦМТ не дазваляе змясціць усіх жадаючых.

У гэтым сезоне баравьбу распачалі 8 факультэцкіх каманд, на жаль па не-зразумелых прычынах бялагачны, фізичны і матэматычны факультэты не знайшлі сілаў сабраць каманды. Але і без іх удзелу першая гульня сезону атрымалася надзвычай удалай і запамінальнай з сапраўды высокім узроўнем гумару. Таму нэздарма журы выставіла такія высокія адзнакі ўсім камандам, а з максімальнай кофелькасцю ў 42 балы лідэрамі сталі 3 каманды: дашфак, геафак і спортфак. Асабліва гладачы запомнілі гільяціну-занавес з французамі і незвычайні ровар у геафака, палітычную мініацюрой "А ў нас усё добра" дашфака, а таксама святкаванне 1 верасня ў інтэрнатах на Дзяржынцы і Леніна, якое ўдала прадэманстраваў спортфак.

Але прайшоў толькі месяц, як 24 лістапада быў арганізаваны другі тур універсітэцкай лігі.

На жаль ён прынёс значна менш пазітыўных эмоцый і ўражанняў у паруцінні з першай гульняй. Як заўсёды, на вышыні былі дашфак і спортфак. Выступы астатніх каманд выглядалі ці то не «дабітмі», ці да канца неадрэпетаванымі.

Мабыць, малы прамежак часу ад апошняй гульни паўплываў. Але, як стала вядома "Дзедзіч", адразу пасля другога тура адбыўся сход удзельнікаў усіх каманд. На ім было прынята разшэнне стварыць агульную зборную каманду універсітэта пад добра вядомай старой назвай "Гораздо" для ўдзелу ў Фестывалі Беларускага КВЗ (ён прайшоў 9 снежня ў Менску).

Па выніках фестывалю беларускі аналаг Аляксандра Маклакова – вядучы вышэйшай лігі КВЗ у Беларусі А. Мукавозчык запрасіў "Гораздо" прыняць ўдзел у гульнях сезона 2006 году ў Беларускай вышэйшай лізе. Цяпер каманду роднага універса можна будзе ўбачыць і па БТ, а таксама ў якасці фаната падтрымаць на гульнях у Менску.

А зараз засталося толькі дачакацца іх.

Наступны тур універсітэцкай лігі адбудзеца ў канцы лютага альбо пачатку сакавіка.

Янка НОВІК
pawal@tut.by

РЫЦАР ДВАЦЦАЦЬ ПЕРШАГА СТАГОДДЗЯ, ХТО ЁН?

Ці хацеў бы ты хаця б раз адчуць подых глыбокай даўніны? мяркую, што так. Нагодай мог стаць фільм пра рыцараў і прынцэс, альбо цікавая книга аб адважных каралях. ды што книга, нават з дзіцячых казак нас спакушае жаданне хаця б раз скрыстацца машиналь часу.

Думаю, кожны з вас на дзень горада ці якое іншае гарадское свята назіраў дзівакоў, якія шпакыруюць па парку ў даспехах з дамамі ў звісаючых долу сукенках і скруненых вастроносых чаравіках.

Збіраюца хлопцы для гэтага ў адмысловыя арганізацыі, – ордэны. У Берасці існуецца "Тампліеры", "Белыя вайкі", "Ойра" і іншыя.

Хлопцы і дзяўчата, ды і людзі сталага ўзросту могуць патрапіць туды без якіх-небудзь крытэраў. Галоўнае – жаданне.

Уся гісторыя ордэна павінна быць заснавана на реальных падзеях, то бок выдумкі тут не да месца. Чытаючы гісторычныя кнігі, удзельнікі выбіраюць сабе імёны некалі існаваўшых герояў. Напрыклад, прыходзіш і выбіраеш сабе імя якога-небудзь рыцара Гацье, але не спадзяваіся, рыцарам табе так проста не стаць. У сістэмэ ордэнаў ёсьць строгая ієрархія. Пачынаючы з ніжэйшых, гэта: пехацін, зброяносц, сяржант, рыцар і засновальнік ордэна Mісір Магістр. Заслужыць пераход з аднага саслоўя ў другое не проста, трэба смела абараніцца ў бойцы, шмат працаўца над вытворчасцю зброй, таму што ўсе кальчугі, мячы, шлемы і іншы рыштунак хлопцы робяць самі.

Ордэны ёсьць у шмат якіх краінах, якія ў свой час былі закрануты нашэсцем рыцараў. Там зацікаўленым гэтым заняткам пашанцавала болей: у іх ёсьць спонсары, а значыць і ўмовы для развіцця лепшыя.

Пра небяспеку ўдзелу ў бойках і бугуртах хлопцы распавядаюць з усмешкай: зброя не завострана, ды і даспехі нядрэнна абараняюць, хаця і здараюцца сумныя здарэнні, траўмы. Дарчы, калі нехта не ведае, бугурт – гэта вялікае сутыкненне рыцараў, як кажуць у народзе "сценка на сценку".

У гэтым годзе ў Берасці прайшоў першы міжнародны фестываль сярэднявечнай культуры "Стражыцнае Берасцьце". Прадстаўнікі гарадскіх уладаў запэўнілі, што гэты фэст стане штогодовым. Свята і сапраўды было цікавым і пазнавальным: там былі і штурм мастоў, бугурт, і канцэрт сярэднявечнай музыкі, і танцы, і бойкі за прыгоожых дам. Спадзяюся такое відовішча пабачыць не раз.

Аліка ВЕТРАВА

Увага!

Працягваеца бясплатная падпіска на Інфармацыйна-аналітычны бюлётэн "Дзедзіч" для асоб, што не жывуць у г. Берасці.

Калі ты жадаеш атрымліваць яго больш стала і аператывна, запоўні гэты купон і дашлі яго на адрес:

224000, г.Берасць, вул. Кірава, д. 67, кв. 3.

Чаму ты вырашыў падпісацца:

Прозвішча:

Імя:

Імя па бацьку:

Паштовы адрес:

Тэлефон:

"МЯНЕ ПАХАВАЮЦЬ ЛЮДЗІ, ЛЕПШЫЯ ЗА МЯНЕ..."

Тое, что раней было аддалена-гістарычным, з яго вуснай стаєцца глыбка блізкім, прыватным. Не пакідае адчуванне: Караткевіч пісаў для мяне, для цябе, для яго – АСАБІСТА. Як трэба любіць свой народ, як трэба верыць у яго прасвятленне, нацыянальнае і гістарычнае абуджэнне, каб сярод амаль сучэльнага анямнія выводзіць на паперы ўпўнене: "Мяне пахаваюць людзі, лепшыя за мяне..."?

Лёс адмерыў генію Караткевіча крыху больш за паўеку. "Шкада," – скажаце вы. – "Мала, шмат не паспей..." Так, мала. Толькі ён усё паспей. Паспей сказаць галоўнае, і зрабіў гэта так, як да яго не казаў нікто, і не скажа потым.

26 лістапада 2005 года Уладзіміру Караткевічу споўнілася 75.

Думaeца, няма патрэбы ў чарговы раз банальна пераліпсаць біяграфію творцы, пералічваць творы, жанры, прыёмы... Той, хто адчувае патрэбу гэта ведаць – той ведае. Нам падалося, што да месца будзе змясціца колькі слоў яго сяброву, знаёмых, калег – тых, каму, па словах дзядзькі Рыгора, пашчасціла быць сучаснікамі і першачытчамі Караткевіча. І, канешне, Яго Слова.

Варты жалю той, хто не ведае былога дні і таму не можа разабрацца ў сэнняшнім і прадбачыць будучы... Абыякавы да мінулага не мае аніякай інтэлектуальнай перавагі над жывёлай і таму ёсць першы кандыдат на маральную, а затым і фізічную смерць. Усё адно хто гэта – чалавек ці народ.

**Уладзімір КАРАТКЕВІЧ,
"Каласы пад сярпом тваім"**

У Менску я жыву за дзвесце метраў ад дома № 7 па вуліцы Чарнышэўскага, у якім калісці першую свою маленку "хрушчоўскую" двухпакаёвую "распашонку" атрымай Валодзя Караткевіч. Я неаднойчы бываў у гэтых чысцюціх пакоях, куды ён прывёў сваю маці, Надзею Васільеўну. У гасцёўні, у самым цэнтры, стаяў крыху падмаліваны партрэт Кастуся Каліноўскага ў поўны рост.

Ужо пасля східу Валодзі з жыцця я неяк наўажыўся зноў зайсці туды. Іншыя людзі, яны на-

НЕ ЧЫТАЦЬ КАРАТКЕВІЧА – ЗЛАЧЫСТВА. СУПРАЦЬ САМОГА СЯБЕ, СВАЁЙ НАЦЫЯНАЛЬНАЙ ГОДНАСЦІ, СВАЁЙ ГІСТАРЫЧНАЙ ПАМЯЦІ. ТВОРЧАСЦЬ КАРАТКЕВІЧА, НАПОЎНЕННАЯ РАМАНТЫЧНАЙ УЗНЁСЛАСЦЮ І ГРАМАДЗЯНСКАЙ СТРАСНАСЦЮ, ПРАНІКНЁЫМ ЛІРЫЗМАМ, ВОБРАЗНАСЦЮ І ФІЛАСофСКАЙ ГЛЫБІНЁЙ, – ПАДРУЧНИК ДЛЯ КОЖНАГА ШЧЫРАГА БЕЛАРУСА. ПАДРУЧНИК ПАТРЫЯТЫЗму. СЭНСУ ЖЫЦЦЯ. КАХАННЯ. ГУМАНІЗМУ. МОЦЫ ДУХУ.

ват не ведалі, што ў гэтай кватэрэ жыў выбітны беларускі паэт і пісьменнік.

Амаль штогод я праходжу міма гэтага дома. На ім няма памятнай дошкі, прысвечанай Уладзіміру Караткевічу. Але кожны раз успамінаю чалавека, які ў значайнай ступені вызначыў сэнс майго жыцця. Калі б не рамантычна-паэтычны дух Уладзіміра Сямёновіча, калі б не яго страснае жаданне расказаць пра сваю беларускую зямлю, пра яе не-паўторныя легенды і традыцыі, калі б не яго уменне заражаць сваім ідэямі ўсіх навокал, можа, я ніколі не заняўся б рэжысурай. Прэзідэнт я думаю кожны раз, праходзячы ўздоўж дубай сцяны яго былога дома...

Юры ЦВЯТКОЎ, рэжысёр

Роўнага яму няма і наўрад ці ўжо будзе, замяніць яго ў нашай літаратуре не можа нікто. Ужо хоць бы таму, што нікто з такім бліскам не спалучае ў нас талент празаіка, драматурга, кінасцэнарыста, эсэіста, гісторыка. "н" быў аднолькава таленавіты ў ўсіх літаратурных жанрах, што, можа, натуральна для літаратуры мінулага, але рэдка сустракаецца ў сучаснай.

Васіль БЫКАЎ, пісьменнік

Пісьменнік Караткевіч працаўаў у белай кашупі і пад гальштукам. На нагах у яго былі модныя чаравікі. На спінках працоўнага крэслла вісіў дараў пінжак. Калегі любілі пакепліваць з Караткевічам: "Ты, Валодзя, ідэш за працоўны стол, як на вяселле..." Ну што ты апранаеш самы лепшы свой касцюм, калі збіраешся працаўаць васемнаццаць гадзін, зачыніўшыся ў кватэры, дзе цябе нікто не ўбачыць?" "Так трэба," – лаканічна адказаў Караткевіч.

Караткевіч пісаў запойна, па 16-18 гадзін, пісаў хутка – 20-25 старонак за раз, ён не спыняўся, пакуль не напіша твор ад пачатку і да канца. Потым пачыналася спустошанасць, дэпрэсія, хутане ў ліловы халат... Але праз тыдзень, праз месяц, праз тры – Караткевіч зноўку павязаў фартыны гальштук і апранаўся ў дараў касцюм, каб працаўаць...

Адам ГЛЁБУС, пісьменнік

Любая літаратура можа сказаць, што Яна багатая і сталая, калі мае свайго Уладзіміра Караткевіча. Ты пісаў як дыхаў. Свайм асабістым прыкладам творцы паказаў узор служэння Радзіме, Народу, Мове.

Далёкі ад марнай сумятні, ад дробязных страсцей, з кнігай і шчодрым сэрцам прыйшоў Ты на свет, каб пакінць свету кнігі свае па-беларуску шчырыя і па-араткевічайскі рамантычна-незамутненая, ранішняя. Кнігі Твае чыталіся, чытаюцца і будуць чытацца, бо яны напісаныя як бы на вырост. Тыя, хто прыйдзе на зямлю ўслед за намі, будуць зайдзросціць нам як Тваім сучаснікам, тваім першачытчам. [...]

Прайдзівы Майстра, чыстыя як сляза, Паэце, Ты ёсць, Ты будзеш! Вечна. Крынічна. Зорна.

Рыгор БАРАДУЛІН, паэт

Радок бязбройны і бяспречны
Слабым – адзіна верны шчыт.
І не знікаць Паэтам вечна,
У вечнай Песні жывучы.

Калі пайду з юдолі гора,
Не скончыўшы найлепшы сказ,
То божы свет мяне паўторыць,
Як паўтараў ужо не раз.

Як моры, зоры і азёры,
Якія ў вечнасці забяру.
Свет шчодры.
Свет мяне паўторыць...
Ну, а не свет,

Дык Беларусь. –
Мне – досьць.

Уладзімір КАРАТКЕВІЧ

Можна ёсё: пусціць каханне дымам,
Ўзяць і занядбаць мінулы шлях.
Але толькі не любіць Радзімы
З чорнаю павязкай на вушах,
З чорнаю павязкаю на вуснах,
З чорнаю павязкай на вачах.
Толькі слухаць слова нездрадлівия,
Толькі не тлуміць яе маной,
Бо адным мы вінны, покуль жывы,
Перад нашаю вялікай нітай:
Прайдай абавязаны мы ёй.
Ісцінай.

Адзінаю.

Адной.

Уладзімір КАРАТКЕВІЧ

МОВА

Праваслаўны або каталіцкі,
Ці які там твой будзе парог, –
Яе разам з матчынай цыцку

Даў табе ў твае вусны Бог.

Пі. І ведай: гіне ў пракляццях

І з дзярмая павек не ўстае

Той, хто выплюнуў цыцку маці

Або злосна ўкусіў яе.

І на іншых вяршынях суроўых

(Вера! Роўнасць! Свабода! Край!)

Ты струменьчык матчынай мовы,

Быццамаці, не забывай.

Ты забыў? Ну што ж, на дасвецці

Ты без сонца будзеш канцаць...

Шмат прыўкрасных грудзей на свеце,

Ды не ўспоіць цябе – ні адна...

Сярод іншых святынь неаджыўшых

Даў яе нам на кожны парог,

Твар да нас, – усялякіх, – схіліўшы

З невымернаю літасцю Бог.

Уладзімір КАРАТКЕВІЧ

Падрыхтавала Алена ДЗЕМІДЗЮК

Ад прадзедаў спакон вякоў нам засталася спадчына... (Я. Купала)

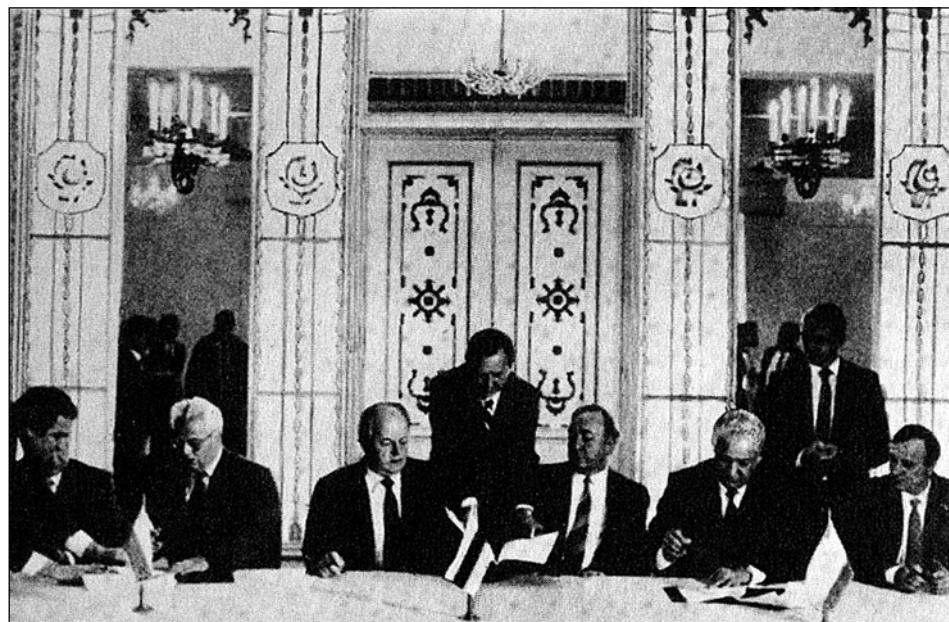
НАГОДА ЎСПОМНІЦЬ

8 СНЕЖНЯ ЛІЧЫЦЦА ТОЮ ДАТАЙ, КАЛІ "АФІЦЫЙНА" СПЫНІЛА СВАЁ ІСНАВАННЕ ДЗЯРЖАВА САЮЗ САВЕЦКІХ САЦЫЯЛІСТЫЧНЫХ РЭСПУБЛІК. ЯК СТАВІЦЦА ДА ГЭТАЙ ДАТЫ? НЯЎЖО САПРАЎДЫ ТРИ ЧАЛАВЕКІ РАЗВАЛІЛ "ІМПЕРЫЮ ЗЛА", ЯКАЯ ЗАЙМАЛА ШОСТУЮ ЧАСТКУ СУШЫ?

Kалі паглядзеце аб'ектыўна, гэта зусім не падобна да ісціны. Насамрэч прычына распаду была ў іншым. Тагачаснае кірауніцтва Савецкага Саюза, які на той час быў у сур'ёзным кризісе, не змагло знайсці шляху для абанаўлення краіны.

Taki Савецкі Саюз не задавальняў нацыянальныя рэспублікі, бачыўся ім чужою сілай, якая не лічыцца з іх інтэрэсамі. I не дзіва. Нягледзячы на тое, што, паводле Канстытуцыі, СССР быў федэратыўнаю дзяржавай, у реальнасці ён быў унітар-

Pутч адштурхнүй рэспублікі ад Масквы. 8 снежня ў Віцкулях у выніку перамоў тагачасныя лідэры Беларусі, Украіны і Расей – Станіслаў Шушкевіч, Леанід Крачук і Барыс Ельцын прыйшлі да вынівовы, што СССР не мае будучыні і мае быць заменены часовай наддзяржаўной структурай. Да таго ж пры ліквідацыі Саюза ССР ліквідавалася б пагроза камуністычнага рэваншу. У першым жа абзахы документа, падпісанага кіраунікамі Беларусі, Расей і Украіны адзначалася: "Саюз ССР як суб'ект міжнароднага права спы-

Падпісанне кіраунікамі Беларусі, Расей і Украіны Дамовы аб утварэнні Садружнасці Незалежных Дзяржав. Віцкулі. 8 снежня 1991г.

най, а гэты прынцып пабудовы дзяржавы не адпавядаў узросламу узроўню самасвядомасці насяляючых яго народу. Кіраунікі СССР разумелі патрэбу абанаўлення, але асягнучы гэта імкнуліся на традыцыях савецкага федэралізму. Пленум ЦК КПСС у лютым 1990г. прызнаў канечнасць падрыхтоўкі новай дамовы ("Дамова аб утварэнні СССР" ад 1922 г. на той час яўна састарэла), але прынцыпова нічога не памянялася. Наадварот, у адказ на гэта распублікі ўсё часцей ішлі на разрыв заканадаўча азначаных стасункаў з цэнтрам. Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце прымалі распубліка за распублікай. Беларускі парламент прыняў такую дэкларацыю адным з першых – 27 ліпеня 1990г. А 25 жніўня 1991г. Дэкларацыі аб дзяржаўным суверэнітэце быў нададзены статус канстытуцыйнага закона.

Aднак сім-тым усё яшчэ здавалася, што СССР можна рэаніміраваць. У снежні 1990г. была прынята пастанова аб канечнасці ператварэння СССР у саюз суверэнных рэспублік. У сакавіку 1991г. быў апубліканы першы варыянт новай саюзнай дамовы, які прадугледжваў захаванне федэратыўнай дзяржавы. Дапрацоўка яго вялася ў Нова-Агарове, пад Москвой. Пасля шматгадзінных дыскусій удалося ўзгадніць увесе тэкст праекта і 15 жніўня 1991г. другі варыянт Саюзнай дамовы аб стварэнні федэратыўнай дзяржавы быў апубліканы. 20 жніўня павінна было пачацца яго падпісанне. Спраба дзяржаўнага перавароту ў Москве (т.зв. «путч») 19-21 жніўня спыніла гэтую працэдуру.

ніе сваё існаванне". Было абвешчана ўтварэнне СНД, да якога былі запрошаныя далучыцца іншыя рэспублікі цяпер ужо ех-СССР. Але сталася так, што СНД быў фактычна способам разысціся мірна. Цяпер ясна відаць, што гэтая структура была і ёсць чыстай дэкарацыяй, якой прызначэннем было змякчыць шок ад распаду імперыі.

Нельга не згадзіцца, што для мільёнаў людзей распад СССР быў сапраўднай трагедыяй. Для като канкрэтна?

Ну па-першае, для тых, да каго прыстаў тэрмін "homo soveticus" (можа крыўдны для іх), гэта значыць для тых людзей, якія лічылі сваёй бацькай-шчынай не Беларусь, Украіну, Арменію... а СССР у цэлым, атаясамлялі сябе з гэтай дзяржавай. Пад другое, гэта расейскія суперпатрыёты (ну вядома, як не бедаваць? Гэтулькі калоніі страчана!). Для тых жа, хто аддзяляў паняцце Айчына ад паняцця СССР гэта было доўгачаканым нацыянальнымі святым.

Сёння вырасла ўжо цэлае пакаленне, якое не памятае савецкай эпохі. Яно вырасла ў незалежнай Беларусі і з гэтаю дзяржавай сябе атаясамлівае. СССР "сышодзіць з яснай явы", з кожным годам пануочы ў галавах усё меншай колькасці людзей, робячыся проста гісторыяй, часамі цікавай, часамі смешнай, часамі страшнай. А нам застаецца спадзявацца і прыкладаць усе намаганні, каб гэтая гісторыя не паўтарылася – ані ў выглядзе фарса, ані ў выглядзе трагедыі.

Юрка АГІЕВІЧ

ГІСТАРЫЧНЫ КАЛЯНДАР

21 СНЕЖНЯ

21 снежня 1796 г. нарадзіўся Тамаш Зан, культурны герой беларускай мінуўшчыны. "н скончыў Менскую гімназію і Віленскі ўніверсітэт. Тамаш Зан – адзін з заснавальнікаў таварыства філаматаў і філарэтаў, ён сябраўа з Адамам Міцкевічам, Янам Чачотам. За антывасейскую дзеянасць быў сасланы ў Арэнбург амаль на дваццаць гадоў. Праўда, яму пашибасцілі адтуль вярнуцца і ўжо да канца дзён жыць на Радзіме.

24 СНЕЖНЯ

24 снежня 1798г. нарадзіўся яшчэ адзін наш зямляк – вялікі паэт **Адам Міцкевіч**, аўтар славутай

паэмы "Пан Тадэвуш". З'явіўся на свет Адам Міцкевіч на хутары Завосце каля Наваградка. У Наваградку скончыў школу і паступіў у Віленскі ўніверсітэт. I пачалося ягонае багатое на падзеі жыццё. Адам Міцкевіч надта любіў і цаніў беларускую мову. У сваёй лекцыі ў Каледэ-Франс у Парыжы ён называў беларускую мову самай гарманічнай і з усіх славянскіх моваў найменш змененай. Праўда, пісаў свае вершы Міцкевіч па-польску, бо пальшчызна ў ягоны час была прызнанай літаратурнай мовай, а беларушчына заставалася доляю фальклорыстаў і этнографаў.

27 СНЕЖНЯ

24 гады таму пакінуў гэты свет **Антон Антонавіч**, віленскі беларускі навуковец, які сваю кар'еру прысвяціў вывучэнню ўнікальных помнікаў пісьма – аль-кітабаў. Гэта кнігі беларускіх татар-мусульманаў XVII ст., якія пісаліся па-беларуску арабскімі літарамі. Дзяячуць аль-кітабам мовазнайцу маюцьмагчымасць вывучаць асаблівасці тагачаснага беларускага вымаўлення, якія кірпичныя кнігі не перадавалі.

29 СНЕЖНЯ

29 снежня 1884г. памёр слынны беларускі паэт і драматург **Дунін-Марцінкевіч**.

Класік нацыянальнай літаратуры нарадзіўся ў збяднелай шляхецкай сям'і пад Бабруйскам. Разам са сваёй сям'ёй ён браў удзел у паўстанні 1863г. Апошнія гады жыцця правёў пад наглядам паліціі ў фальварку Люцынку, што калія Івянца.

Між іншым, Дунін-Марцінкевіч пераклаў па-беларуску паэму Адама Міцкевіча "Пан Тадэвуш". А найбольшую славу яму прынеслі п'есы "Ідылія" ("Сялянка"), "Пінская шляхта" і "Залёты".

Гістарычны сектар

МЫ ПРАЦЯГВАЕМ ЗМЯШЧАЦЬ НА СТАРОНКАХ НАШАГА ВЫДАННЯ ТВОРЫ МАЛАДЫХ ЛІТАРАТУРЫ, НА ЯКІЯ ТАК БАГАТА БЕРАСЦЕЙСКАЯ ЗЯМЛЯ. КАЛІ ВЫ ЖАДАЕЦЕ АТРЫМАЦЬ АБ'ЕКТЫЎНУЮ АДЗНАКУ СВАЁЙ ТВОРЧАСЦІ АБО ПРОСТА ВАМ НЯМА З КІМ ПАДЗЯЛІЦЦА СВАІМІ ЛІТАРАТУРНЫМІ ДАСЯГНЕNNЯМІ – ЗВЯРТАЙЦЕСЯ ДА НАС. БУДЗЕМ РАДЫЯ "ПРЫЧЫНЦА" ДА ЗАПЛЬВАННЯ НОВЫХ ЛІТАРАТУРНЫХ ЗОРАК. А ПАКУЛЬ, ЗНАЁМЦЕСЯ:

Aлеся Янава – вучаніца 10 класа адной з кобрынскіх школ. У каstryчніку ёй споўнілася 16 гадоў.

Алеся – даўні і сталы чытая "Дзедзіча". Ведае і любіць беларускую мову, літаратуру, цікавіца старажытнай абрацівай паззіі. "Мне не абыякавы лёс беларускай мовы і культуры. Шчыра прызнаюся: духоўная моц кола вашых сяброў і аднадумцаў часта дапамагае мне сярод хлусні ды бяспамяцтва. Дзякую вам за вернасць сабе і сваім чытачам, за прынцыповасць і ўпэўненасць".

Відаць, таму Алеся і даверыла свае першыя паэтычныя спробы старонкам нашага блюетэнія. Змешчаныя ніжэй вершы – дэбют дзяўчыны, так што не судзіце строга.

МАМЕ

Я ведаю, што ты цяпер не спіш,
Трываюшся і справы не знаходзіш,
І нават ведаю, што ля вакна стаіш,
Ні на хвіліну ад яго не адыходзіш.

Я ўспамінаю бляск тваіх вачэй
(Такіх зялённых больш няма ў свеце),
Зрываюся, бягу дамоў хутчэй...
Не пакідайце сваіх маці, дзеци.

Лагодным сумам ахінуўся вечар,
І сціхлі крокі за сцяной душы.
Лістоў мне доўгіх болей не пішы,
Я плачу. Ты маё жыццё скалечыў...

Я ЎСПАМИНАЮ БЛЯСК ТВАІХ ВАЧЭЙ...

МАЯ МОВА

Лавілі, стралялі і білі,
Душылі і вешалі, кплі.
А ты мне навекі адная –
Жывая,
жывая,
жывая.

ХВІЛІННАЕ З НАРОДНАГА

Пастукай дождышкам
У маё акно,
Зірні ты сонейкам
Хутчэй у очы,
Каб стала ўвесь твой свет
У акно відно
І светленькім дзяньком,
І цёмнай nochkай.

Үпляціся зорачкай
Мне ў валасы,
Здымі наш месячык
З чужога неба,
Пазыч душы маёй
Сваёй красы
(Шкада, што ты раней
мяне не ведаў).

Злаўлю ўсе кропелькі
Твайго дажджу
І пацалункаў усіх
Твае маліны,
З цябе я выцягну
Тваю душу.
.....
Як нагуляюся,
Дык і пакіну.

Яму б палёў прастор шырокі
І птушкі вольнай вышынёю,
І чысціню вунь тых аблокаў,
І акінаў глыбіню...

Чатыры крокі – шлях наперад,
Чатыры ўбок – халодны мур,
І неба дваццаць сантиметраў.
Усе дваццаць – родных, усе –
яму...

Кавалак неба – уся надзея,
Кавалак сонца – усё жыццё,
Кавалак песні недапетай,
Кавалак сэрца... забыццё...

Зірні на зоры. У гэтых зорах – праўда,
Ахвярнасць, шчырасць і ... нямы падман.
Цяпер у очы мне. Што бачыш там?
Ты вольны. Без надзеі на наша заўтра.

Дрыжыш, пужаешся і плачаш
На шматпакутнай вышыні,
А ты, дурненькі, уніз зірні
І там ты цэлы свет пабачыш.

ТРЫЯЛЕНТ

За сонцам услед і з ветрам ураз
Мы пойдзем ратаваць краіну!
І сцяг наш узімечца ў хвіліну
За сонцам услед і з ветрам ураз.
Кастус! У чорную часіну
Мы годна спойнім Твой наказ:
За сонцам услед і з ветрам ураз
Мы пойдзем ратаваць краіну!

ПРЫВІТАННЕ, ШАНОЎНЫЯ СУПРАЦОҮНІКІ "ДЗЕДЗІЧА"!

Вельмі падабаецца ваш блулетэнь. Усцешаны тым, што ў нашым рэгіёне, дзе так мала ўсяго беларускага і асабліва моцна адчувавацца інфармацыйны голад, выходзіць такое выданне з цікавымі і разнастайнымі матэрыяламі.

Хацеў бы прапанаваць Вам для публікацыі фотаздымак аўтобуснага прыпынку ў Жабінкоўскім раёне з шыльдаю на неядомай мне мове.

Зычу Вам творчых поспехаў і ўдзячнай чытатцай аўдыторый.

ЖЫВЕ БЕЛАРУСЬ!

Ваш сталы чытач Павел,
Жабінкоўскі раён.

АД СЕСІІ ДА СЕСІІ – ДАЖЫЦЬ БЫ...

КАЛІ ДЛЯ БОЛЬШАСЦІ ШКОЛЬNIКАЎ НАДЫХОД ЗІМЫ І ХУТКАЕ НАБЛІЖЭННЕ НОВАГА ГОДУ АСАЦЮЕЦЦА СА СВЯТАМ І ВЕСЯЛОСЦЮ, ТО ДЛЯ СТУДЭНТАў АПОНШНЯ ТЫДНІ ПЕРАД КАЛЯДКАМІ І ПЕРШЫЯ ПАСЛЯ – НАПЭУНА, АДНЫЯ З САМЫХ НЕРВОВЫХ ЗА ЎВЕСЬ ГОД. НЕ ДЗІУНА – БО ДЛЯ ШКОЛЬNIКА НОВЫ ГОД ЗВЫЧАЙНА ПАЧЫНАЕЦЦА З ВАКАЦЫЈУ, А ДЛЯ СТУДЭНТА – З СЕСІІ.

Сесія – гэта, безумоўна, вырашальны момант у жыцці кожнага студэнта. "н здарaeцца два разы на год (зімой і летам) і можа каштаваць студэнту шмат чаго – ад павышанай стыпендыі да развітання з навучальнай установай. Усё залежыць перш за ўсё ад самога студэнта, ну і, канешне, ад фартуна. Сесія звычайна складаецца з некалькіх экзаменаў па асноўных дысцыплінах і цягнецца на працягу двух-трох тыдняў. Сесіі папярэднічаюць запіку, у выпадку паспяховай здачы якіх студэнту дазваляеца здаваць экзамены. Экзамен – гэта асноўны крытэрый для адзнакі ведаў, атрыманых у працэсе навучання.

Падрыхтоўка да экзамена павінна (па ідэі) займаць уесь семестр. Але наўрад ці нарадзіўся на свет таі студэнт, які на самой справе рыхтаваўся б да экзамена такім чынам. Звычайна падрыхтоўка ажыццяўляеца ў апошнія перад экзаменам дні і ночы, а нярэдка і ўвогуле ў апошнюю ночь.

Галоўная мэта кожнага студэнта, які рыхтуюцца да экзамена, гэта, канешне, станоўчая адзнака. Мэта адна, але кожны студэнт ідзе да яе асабістым шляхам. Хтосьці добрасумленна вучыць адказы на кожнае пытанне, хтосьці праствачытае і імкненне высвяліць галоўнае, каб потым было ад чаго "плясаць", хтосьці піша "бомбы" ці "шпоры", а хтосьці спадзяеца "на Бога", ці інакш кажучы "на халаву". Але ў кожнай зброй, як вядома, бываюць "хібы". Ды і веданне ўсяго матэрыялу яшчэ не гарантует выдатнай адзнакі.

Увогуле, як студэнт з даволі багатым досведам магу сцвярджаць адно: адзнака – гэта не толькі вашыя веды ці ўмэнне прыгожа гаварыць або спісваць. Адзнака – гэта яшчэ і настрой выкладчыка і ваш асабісты настрой, адносіны выкладчыка да вас і вашыя да яго, асаблівасці вашай нервовай сістэмы і нервовай сістэмы выкладчыка... Наўрад ці хопіць газетнай паласы, каб пералічыць усе фактары, якія ўпłyваюць на адзнаку за экзамен, але асноўная адказансць, безумоўна, ляжыць на студэнце. Нават самага прынцыпавага выкладчыка можна зрабіць на момант уступлівым, самага жорсткага – мяккім, самага разумнага – ... Разумееце, пра што я.

Галоўнае для студэнта – быць самім сабой, не імкнунца выглядаць разумнейшым за выкладчыка, не ўстыцца з ім у спрэчку і ўмець з гатоўнасцю прыняць любое яго рашэнне. Выкладчык таксама чалавек – ён усё роўна зробіць так, як палічы патрэбным. Адсюль пункт першы – выкладчык заўсёды мае рацыю. Гункт другі – калі выкладчык не мае рацыю, глядзі пункт першы. І усё.

Такім чынам, сесія – вельмі напружаны і адказны перыяд у жыцці студэнта, і, натуральна, стрэс для яго арганізма. Таму ў час сесіі трэба быць уважлівым да сябе: не забываць прымаць ежу, спаць і дыхаць свежым паветрам. Экзамены экзаменамі, а здароўе, як кажуць, па-над усім.

Наглядзячы на ўсю сур'ёзнасць і лёсавырашальны характар сесіі – менавіта з ёй звязаны самая яскравыя і запамінальныя моманты студэнта.

ВСЕБЕЛОРУССКИЙ ТУР ГРУППЫ "J_MORC" ПРОМЧАЛСЯ ПО БРЕСТУ

"ОТКУДА ВЗЯЛАСЬ УВЕРЕННОСТЬ, ЧТО ВАС ЗНАЕТ И ХОЧЕТ ВИДЕТЬ ВСЯ СТРАНА", – ИНТЕРЕСОВАЛИСЬ СТОЛИЧНЫЕ ЖУРНАЛИСТЫ У ВЛАДИМИРА ПУГАЧА ПЕРЕД ОТЪЕЗДОМ. НО ОН САМОУВЕРЕННО ОТВЕЧАЛ, ЧТО ИХ ХИТЫ ПРОВИНЦИАЛЬНАЯ ПУБЛИКА ПОЁТ ВСЕМ ЗАЛОМ, КАК ЗАМЕТИЛА ГРУППА В ЛЕТНИХ ГАСТРОЛЬНЫХ ПОЕЗДКАХ. ОН НЕ ОШИБСЯ! "ЕЩЁ, ЕЩЁ!" – НЕ УСТАВАЯ, КРИЧАЛ ЗАЛ, И ЭТО УЖЕ ПОСЛЕ ВТОРОЙ ПЕСНИ НА БИСИ

Но, всё хорошее рано или поздно заканчивается. Закончился и тур белорусской группы "J_Morc". Хочу с вами поделиться лишь теми подробностями, которые мне рассказал Владимир Пугач, прибывая в Бресте.

Владимир, скажите, пожалуйста, ваши песни "Принцесса", "Моё солнце" создают впечатление, что они посвящены какой-то девушке. У вас есть муз-вдохновительница?

Вы знаете, я не занимаюсь так называемым хитмэкерством, когда все песни подгоняются под определённый стандарт или FM-формат, я пою о любви, все песни – внутренние переживания. Музы нет. Зато есть хорошие песни, которые не звучат по радио.

Какой вопрос журналисты задают вам чаще всего?

Это вопрос о названии группы. Дело в том, что мы готовим наш реанимированный сайт к началу ноября и вот там-то я и выложу, как это было.

На самом деле всё случилось очень обычно: мы выписывали целый столбик разных название

и выкидывали по одному, остался "морс", а потом кто-то из членов группы предложил добавить букву "J".

Расскажите, пожалуйста, историю шрама на лице?

Есть много моих версий, самая любимая – прилежал подушкой.

У вас есть какая-нибудь мечта или определённая цель: чего вы ждёте от своего творчества?

Я не умею писать много песен, повторюсь, что это мои переживания, а когда человек может что-то творить, ему хочется, чтобы это было востребовано. Конечно, будем стремиться приумножать количество концертов, только бы людей на них тоже становилось всё больше и больше.

Что бы вы пожелали таким начинающим группам как "Слайды", которые сегодня играли?

Начинающим?! По-моему ребята хорошо играют. К сожалению, формулы успеха нет. Здесь нужно лбом пробивать толстые стены шоу-бизнеса.

дэнцкага жыцця. Хіба ж не цешымы сябе праз месяцы і гады ўспамінамі пра тое, як не спалі ўсю нач перад экзаменам, як выцягнулі самы "нешчаслівы белет", як спісвалі са шпаргалкі, як даставалі "бомбу" з-пад спадніцы ці з кішэні пінжака, як спрачаліся ці жартавалі з выкладчыкам? А ўсе гэтыя студэнцкія забабоны – "лавіць халаву" ў залікоўку пасярод ночы, не галіца перад экзаменам, класці білеты пад падушку, усташа з ложка з правай нагі... Напэўна кожны студэнт за гады навучання выпрацаваў свой "сесійны рытуал".

Ну а ў тым, што самыя цікавыя і смешныя показкі пра студэнтаў звязаны менавіта са сцэнамі экзаменаў ці залікаў, не можа быць сумневаў. Вось, калі ласка, атрымайце асалоду, але перад тым мая асабістая парада ўсім студэнтам: не стаўцеся да сесіі з празмернай сур'ёзнасцю. У рэшце рэшт, дыплом аб вышэйшай адукацыі – гэта не сама галоўнае ў жыцці. Упэўнена – ёсьць рэчы важнейшыя.

Ну і напярэдадні зімовай сесіі хочацца пажадаць, няхай банальна, але ж... З Богам!

Вера ЯРОМАВА

3 жыцця сапраўднага студэнта: "Спачатку здам сесію, а пасля – бутэлькы".

Сесія. Экзамен.

Прафесар студэнту: "Што рабіць, калі адзін з нас – ідзеў?"

Студэнт: "Тады другі не атрымае стыпендыі."

Студэнце, ПОМНІ!

Жанчына ў час сесіі – вораг тваёй заліковай кніжкі.

У час сесіі выклікаюць студэнта ў дэканат. Пытаюцца, маўляў, які экзамен не здаў? Студэнт адказвае: "Фізіку". Тут дэкан падымаеца і пытаецца: "А хочаш АЎТАМАТ?". Радасны студэнт адказвае "Але!" "Адлічаны!", - кажа дэкан.

(працяг тэмы гл. на с. 12)

Часто ли вы бываете в сети Internet?

Да, очень. У меня дома нет телевизора, я от него принципиально отказался. Поэтому за всеми новостями сплужу через мировую паутину, она у меня и загружается автоматически с включением компьютера.

Чьё творчество повлияло на ваши музыкальные пристрастия?

Я отдавал предпочтение тяжелому германскому року. Слушал и то, что было модно, например "Modern talking?". Мой отец – меломан, это так же оставило свои отпечатки.

Есть ли у вас основная профессия, чем вы занимаетесь кроме музыки?

Да, я профессиональный юрист, а музыку практикую с 95-го года.

Что вы можете сказать о своих брестских поклонниках?

В Бресте очень тёплая публика, которая знает слова наших песен. По-видимому, они им нравятся. Брестчане очень поддерживают нас.

Ой, вы это, наверное, говорите всем и везде?

Нет, кое-где не говорим, – с улыбкой ответили музыканты.

В Бресте музыканты задерживаться не стали и тем же вечером продолжили своё путешествие. На следующий день им предстоял концерт в Минске.

Алика ВЕТРОВА

STUDY TOURS TO POLAND

ПОЛЬСКА-АМЕРЫКАНСКИ ФОНД СВАБОДЫ РАЗАМ з ФОНДАМ АДУКАЦЫЯ ДЛЯ ДЭМАКРАТЫ ЗАПРАШАЮЦЬ ЗДОЛЬНЫХ СТУДЕНТАЎ З БЕЛАРУСІ, УКРАІНЫ і КАЛІНІНГРАДСКАЙ ВОБЛАСЦІ НА НЕКАЛЬКІДЗЕННЯЯ ВІЗТЫ Ў СТУДЭНЦКІХ АСЯРОДДЗЯХ ПОЛЬШЧЫ ТЭРМІН ПАДАЧА: 6 СТУДЗЕНЯ 2006г.

ХТО МОЖА ЎДЗЕЛЬНІЧАЦЬ У STP?

У праграме могуць прыніць удзел студэнты першых курсаў, ад 18 да 21 гадоў, якія маюць грамадзянства Беларусі, Украіны альбо Pacei (навучэнцы з Калінінграду), якія адрозніваюцца ў вучобе і дэйнасці ў сваім асяроддзі.

На старонках Study Tours to Poland вы знайдзецце актуальную інфармацыю, якая тычыцца ініцыятывы Study Tours to Poland, адказы на найчасцей задаваныя пытанні, якія тычацца праграмы візітаў, их арганізатараў, працэсы запаўнення анкеты, а таксама выкаванні папярэдніх удзельнікаў візітаў. Калі не знайдзеш адказу

на сваё пытанне – наведай Форум альбо напіши да каардынатаркі праграмы. Уся інфармацыя доступная на беларускай, украінскай і расейскай мовах.

Найбліжэшы тэрмін складання анкеты заканчваецца 06.01.2006г.

Анкету можна атрымаць у офісе "Дзедзіча", альбо па адрасе: <http://www.adukacyja.info/index.php?page=fullnews&news=297>

КАНТАКТУЙ З БМА!

Беларуская музыка на касетах і CD.
Толькі ў нас пастаянная святочная
зніжка!

Набудзь пять дыскай – шосты
атрымаеш задарма!!!

Магчыма дастаўка на дом.
Прапануем заробак распаўсюднікам у Менску і рэгіёнах.

Кантактуй з намі: 8 (029) 649-08-88.
220085, г. Менск, а/с 5,
wital@tut.by, www.BMA.home.by.

Рэдакцыя бюлетэні "Дзедзіч"
шукае
распаўсюджвалінікаў выдання
ў навучальных установах
Берасця і вобласці.
Тэл. (0162) 23-68-02.

Рэдакцыя бюлетэні
«ДЗЕДЗІЧ»
запрашае да супрацоўніцтва
карэспандэнтаў з Берасця і
гарадоў вобласці.

Калі вы жадаеце выказаць
свае думкі на нашых
старонках, тэлефануцьце:
(0162) 23-68-02.

ЯК ЗАПОЎНІЦЬ АНКЕТУ?

1. Захавай і запоўні фармуляр анкеты (фармуляры даступныя на беларускай,польскай,украінскай і расейскай мовах);
 2. Папрасі свайго выкладчыка, лідэра арганізацыі аб напісанні рэкамендацыі;
 3. Дашлі патрабаваныя дакументы
 4. Вышлі на адрас: Fundacja Edukacja dla Demokracji ul. Nowolipie 9/11 00-150 Warszawa Polska з допісам STUDY TOURS TO POLAND
- ПАТРЭБНЫЯ ДАКУМЕНТЫ:**
- запоўнены фармуляр анкеты
 - рэкамендацыйны ліст з падтрымкай кандыдата
 - ксеракопія пашпарту

- ксеракопія залікоўкі альбо экзаменацыйнай карты з папярэдняга году (альбо ксеракопія атестату).

УВАГА! Веданне польскай мовы не з'яўляецца абавязковым для ўдзелу ў студэнцкім візіте.

Dzedzich week-news

Беларуская палічка запрашае

Сябры! Запрашаем Вас наведаць найбуйнейшую беларускую электронную бібліятэку!

Адрес "беларускай палічкі": www.knihu.com.

Тут Вы знайдзецце творы беларускіх пісьменнікаў, паззію, казкі, праклады вядомых сусветных літаратаў, рагітайні і філософскую літаратуру, гістарычныя даследаванні і шмат іншага. Наведвайце нашу віртуальную бібліятэку часцей – мы абнаўляемся штодзённа.

Усе пажаданні і прапановы чытачоў улічваюцца!

ПРИГЛАШАЕМ ВОЛОНТЕРОВ

ДЛЯ ПОДДЕРЖКИ ЕДИНОГО КАНДИДАТА

АЛЕКСАНДРА МИЛІНКЕВІЧА НА ПРЕЗІДЕНТСКИХ ВЫБОРАХ 2006г.

- Вас не устраивает ситуация в стране, но вы верите, что её можно изменить;
- Вы устали верить обещаниям Лукашенко и поддерживаете демократические силы;
- Вы желаете внести свой вклад в возрождение независимой и процветающей Беларуси;
- Вам больше 18 лет, и вы можете посвятить часть своего времени избирательной кампании;
- Вы хотите приобрести навыки общения с людьми, умения убеждать, взглянуть на выборы изнутри: не как простой избиратель, а как активный участник событий –

НАМ НУЖНА ВАША ПОМОЩЬ!

МЫ ОБЕЩАЕМ:

- проведение для вас образовательных семинаров, стажировок как в г. Бресте, так и в других городах и странах;
- обеспечение вас всеми необходимыми навыками ведения эффективной агитации;
- предоставление возможности продолжить свою политическую карьеру при нашей поддержке;
- создание дружеской атмосферы и знакомство с интересными людьми.

ЧТО МОЖНО ДЕЛАТЬ: сбор подписей, распространение листовок, расклейка плакатов, агитация, участие в создании предвыборной программы, наблюдение за выборами.

ЗВОНИТЕ НАМ В ЛЮБОЕ ВРЕМЯ ПО ТЕЛ:

23-68-02, (029) 660-57-41, (029) 724-21-16.

Брестская городская организация Партии БНФ

У НОВЫМ "ARCHE"

№6 (2005г.)

Нерьюс ПРЕКЯВІЧУС "Асноўныя памылкі апазыцыі"
Эндрю УЛСАН "Шанцы Мілінкевіча на выбарах-2006"
Віталь ЗАЙКА "Колькі нацыянальнага ў Нацыянальнай бібліятэцы Беларусі?"

Андрэй КАЗАКЕВІЧ "Арыенталізм", альбо некалькі заўваг пра "казус Беларусь"

Зміцер СЕРАБРАКОЎ "Дванаццаты год Лукашэнкіны"

Пётра РУДКОЎСКІ "Эротыка біблійнага слова"

Юры ДРАКАХРУСТ "Сеанс чорнай магі і яе выкрыццё" і шмат чаго іншага.

Калі вы жадаеце набыць часопіс "ARCHE",
тэлефонуцьце: (0162) 23-68-02, (029) 724-21-16, (029) 660-57-41 (з 12-00 да 17-00).

Кошт 1 асобніка: 3000 руб.

ГЭТА БУДЗЕ ВЫБАР...

(Заканчэнне. Пачатак на с. 3)

Наша галоўная мэта – не толькі пазнаёміць з адзінм прэтэндэнтам, але і несці інфармацыю, пераконваць людзей у tym, што нас большасць, што за намі праўда, што мы маєм права жыць у іншай Беларусі і будзем у ёй жыць. І ў гэтым сэнсе ўлада зноў паказала сваю няўпэўненасць.

У нашай стратэгіі была прадугледжана магчымасць пераносу выбараў на больш ранні тэрмін. Мы, лічу, стварылі прыстойную ініцыятыўную групу з колькасцю нашых прыхільнікаў дастатковай, каб сабраць неабходныя 100 тысяч подпісаў. Мэту мы ставім шырэйшую. Закон забараняе падчас збору подпісаў агітаваць, але мы ўсе ведаем, што прыход людзей з ініцыятыўнай групы, размова з людзьмі – гэта вельмі важны этап данясення нашых ідэй да грамадзян. Чым больш мы збярэм подпісаў, тым больш шансаў на перамогу.

Група магла быць і больш масавай, але ў дзень зчады подпісаў у нас выклічылі свято – пасля размовы з карэспандэнтам "Інтэрфакса", дзе я сказаў, што з 14 да 17 гадзін мы будзем фарміраваць спісы. Свято знікла за 20 хвілін з дзвюх гадзін. Але мы не такія глупыя: кампутары працавалі ў іншых месцах, хцяч гэта перашкодзіла дадаць да спісу калія тысячи чалавек.

Многія сёння таксама гавораць пра тое, што мяне адзінага, а ёсьць восем прэтэндэнтаў. Ну, аднага адлічым – сем, якія не маюць улады сёння. Не звінавачайце мяне ў нясціпласці, але ўсё ж такі адзіны прэтэндэнт – адзін. У tym сэнсе, што ён высунуты абсалютнай большасцю арганізаваных дэмакратычных структур. Тое, што пайшлі іншыя кандыдаты, мяне засмучае. Я засёды лічыў і лічу, што ў нашым выпадку выбараў не ёсьць задавальненне асабістых амбіций. Выбараў – гэта змаганне за Беларусь. Большаясць тых, хто пайшоў паралельна, не збяруць подпісаў. Той, хто мае досвед кампаніі 2001 года, ведае, што трэба мець хцяч б чатыры тысячи зборшчыкаў, каб набраць неабходныя 100 тысяч. Паралельныя кампаніі шкодзяць асноўнай. І не таму, што хтосьці кудысьці збірае людзей ці подпісы. Галоўная праблема ў tym, што грамадства зняверанае, апалітычныя. На сур'ечах людзі засёды прасілі: мы мала разбіраемся ў палітыцы, у нас мала інфармацыі, вы ўжо там самі вызначацесь, а мы падтрымаем таго, на каго вы паставіце. Бо сапраўды гэта не будзе выбор паміж платформамі, праграмамі. Гэта будзе выбор паміж дабром і злом, паміж праўдай і хлуснёй, паміж будчым і мінулым. Людзі будуть галасаваць за тое, якія збраюча юнітарныя.

Мы ўпэўнены, што шанец на перамогу ў нас ёсьць, і вельмі вялікі, калі мы аўяднаемся. Улада будзе рабіць ўсё больш і больш памылак. Яна не верыць сама ў сябе, яна слабейшая за нас, бо за намі – праўда гісторыі. Дыктатуры не жывуць вечна. Мы павінны зрабіць ўсё, каб яны прайгралі 19 сакавіка. Дзякую за ўвагу. Гатовы адказаць на вышынныя пытанні.

– Што з колерам кампаніі?

– Праца яшчэ не скончана. Колеры і лозунгі будуть прадстаўлены ў найбліжэйшы час. Што тычыцца сініяго колеру, якім аздоблена гэтая зала, то гэта не колер кампаніі, але колер упэўненасці, годнасці, і ён адпавядае дэмакратычным сілам. Гэта не "джынс", гэта лён сініяго колеру. Але ёсьць маладзёвяя кампаніі, інфармацыйна-мабілізацыйныя кампаніі, якія ўжо абраўлі для сябе колер "джынс". Калі мы будзем выбіраць свой, то зробім так, каб гэтыя колеры спалучаліся. Трошачкі пачакайце.

– Если бы выборы были совершенно прозрачными, вы уверены, что смогли бы их выиграть?

– Я абсолютно уверен, что демократический кандидат от объединенной оппозиции на 100 процентов сегодня выигрывает выборы. Но давайте мы учтем одну вещь. Выборы – это не только подсчет голосов. Подсчет голосов – это финиш кампании. Выборы – это и доступ к средствам массовой информации, и нормальное, демократическое законодательство. Если эти условия выполняются, то сегодня у Лукашенко никаких шансов. Он держится на том, что его СМИ зомбируют людей.

– Што чакае СМИ ў выпадку вашай перамогі?

– Іх чакае свабода. Улада не будзе займачаца сродкамі масавай інфармацыі і расказваць ім, што і як друкаваць і перадаваць. Калі СМИ робяць штосьці не так, гэтым павінен займачаць толькі незалежны суд.

– БТ, АНТ – усе гэтыя каналы?..

– У нармальнай краіне дзяржава не пакідае ўвогуле сваіх уласных СМИ. Можа, на пераходны перыяд варта мець адзін дзяржаўны канал, але лепш, каб гэта было грамадскае тэлебачанне. Не дзяржава павінна гэтым апекавацца, а грамадскі савет з дасведчаных, аўтарытэтных людзей.

– После референдума много говорилось о необходимости не допустить участия Лукашенко в нынешних президентских выборах. И вот он участвует. Эта идея уже умерла?

– Во время агитационной кампании все наши активисты будут говорить на встречах с людьми о том, что Лукашенко не имеет по Конституции никакого права быть участником президентской гонки, он участвует в ней незаконно.

– А в международном плане?

– Я не думаю, что демократические страны нужно еще раз убеждать в том, что референдум незаконен. Они это признали. Референдум был проведен с криминальными ошибками.

– Какая часть постигнет нынешнего президента в случае вашего прихода к власти?

– Если мы говорим, что несем с собой демократию, то им должны заниматься демократические институты. Если есть в чем его обвинять, то этим должны заниматься не президент или правительство, а прокуратура и, если понадобится, суд. В демократических странах только суд определяет, кто виноват, а кто нет.

– Што будзе з адукацыяй пасля вашага абрannia?

– Гэтае пытанне для мяне блізкае і балючае, таму што я большасць свайго жыцця выкладаў ва ўніверсітэтах. Я высока ацэньваю ўзровень нашай адукацыі, у савецкія часы яна была адной з найлепшых. Аднак, працуячы ва ўніверсітэтах на Заходзе, я пераканаўся, што, калі парадаўнік выпускніка заходняга ўніверсітэта і нашага, у нашых пры наяўнасці выдатных фундаментальных ведаў вельмі не хапае практичных навыкаў. Многія, хто сканчае ВНУ, не готовы адрэзу працаўваць. Над гэтым трэба сур'ёзна падумачыць.

Адна з першых рэчаў, якую павінна зрабіць будучая ўлада ў галіне адукацыі – скасаваць прымусове размеркаванне. Гэта праста жах, калі ў XXI стагоддзі людзей пасылаюць туды, куды яны не хочуць. Улада можа праланаваць, а не прымушаць.

Я таксама думаю, што ўся гэтая фіктыўная барапцьба з карупцыяй падчас паступлення ў ВНУ ніколі не дасць выніку, таму што гэта бюрократыя робіць для бюрократатаў. Чым там больш, на іх дум-

ку, хітрыкаў, тым больш растуць хабары. Таму сістэма павінна быць адкрытай. Дарэчы, на Заходзе збольшага няма ўступных экзаменаў, і на першым курсе можа вучыцца палова студэнтаў усяго ВНУ. Адлічэнне ідзе паступова па выніках сесій, а не пасля 20-хвілінай размовы з абитурыентам. "Сць выдатныя сістэмы, якія можна лёгка прыстасаваць да нашых умоў."

– Вы приводили данные о рейтингах. Чье это исследование?

– Это данные беларускай службы Гэлапа.

– Як вы пракаментуеце апошнія кадравыя перастаноўкі ва ўладных структурах? Ці не звязаны яны з выбарчай кампаніяй?

– Я думаю, што так. Калі тэлебачанне ўзначальваюць найлепшыя прарапандысты, гэта гаворыць аб усім. Улада не збираеца несці інфармацыю, яна збираеца замбіраваць насельніцтва і займацца жорсткай прарапандай. Што тычыцца прызначэння міністрам культуры чалавека, які ніколі ёй не займаўся, гэта сведчыць аб абсалютнай скуднасці кадраў у прэзідэнта. "Н" ужо даўно прызначае людзей паводле прынцыпаў не прафесіянализму, а адданасці. І яшчэ трэба сказаць, што культуру ізноў будуть карыстаць. Не развіваць, а менавіта карыстаць для сваіх ідэалагічных памненненняў.

– Што будзе з беларускай мовай навучання?

– Думаю, што ўсё будзе выдатна. У мяне сёння аптымізму знача больш, чым на пачатку 90-х гадоў, калі на Беларусі была першая хвала вяртання беларускай мовы ў навучальныя установы. Я думаю, што сёння мы маем галоўнае: беларуская мова – гэта мова прэстыжная, гэта мова людзей адукаваных, і на ёй гаварыць – сапраўды пачсна. Не будзе гвалтоўнай, не зразумелай для людзей беларусізацыі. Яна будзе паступовай, але цвёрдай і рашучай. Беларуская мова вернецца ў навучальныя установы, але абавязковая трэба захаваць магчымасць навучання і на іншых мовах, бо Беларусь заўсёды была талерантнай краінай. Можна будзе вучыцца і па-руску, і па-літоўску, і па-польску, і г.д.

– Некаторыя СМИ надрукавалі зварот асобных палітыкаў аб байкоце выбараў. Вашы адносіны да гэтага?

– Сапраўды гэтае важнае пытанне. Адбыўся пэўны раскол паміж палітыкамі, якія прэтэндавалі на тое, каб стаць кандыдатамі. Некаторыя заклікалі да байкоту і абвінавацілі тых, хто пайшоў. Некаторыя пайшлі, але не адной, на жаль, калонай. Я хачу сказаць, што лёгка заклікаць да байкоту, калі за табой не стаяць людзі. Калі я адзінокі, то могу паводзіцца сябе вельмі свабодна. Уявіце сабе, што каапцыя, якая два гады запўнівала і сваі актыўістай, і насельніцтва, што ў нас ёсьць сілы, што мы можам, што мы пераможам, – і раптам мы, калі нам змянілі даты, кажам "ах, не тое". Ці нам забараняюць казаць праўду – і мы служліся. Такім чынам мы назаўсёды заб'ем шанс і веру. Таму на гэтым этапе пра байкот гаварыць увогуле шкодна. Сёння трэба ісці да людзей працаўваць, пераконваць, што за намі праўда.

ЗАКЛЮЧНАЕ СЛОВА:

Я вас шчыра віншу са святамі, жадаю нам усім новай Беларусі, быць здаровымі, шчаслівымі, бо мы таго вартаў. Я хачу шчыра падзякаваць усёй незалежнай прэсе за ту працу, якую яна робіць дзеля гэтай будучай Беларусі. Без вас не было бы і паловы таго, што мы зрабілі. Можа, і большасці не было бы, калі бы вы нас не падтрымлівалі. Будзем разам і абавязковая пераможкам. Дзякую вам!

MILINKEVICH.ORG

ДАРЭЧЫ

Як зарабіць 100 млн. даляраў за адзін дзень?
Як стаць прэзідэнтам за адзін дзень?
Як набыць 10 аўтамабіляў за адзін дзень?
Як есці ўвесць тыдзень і паходзець на 20 кг?
Пра гэта і шмат што іншое ў нашым цудоўным часопісе "А ХРЭН ЯГО ВЕДАЕ!".

Бландзінкі:
- Слухай, а чаму ты не дасылаеш мне SMS-кі?
- Ну дык там думаць трэба што пісаць... прасцей патэлефанаваца.

Дэвіз аматараў групавога секса: "Інтим не праноўваць!"

- Вы чулі, Лукашэнка можа ў любы час падаць у адстайку!
- Ты што, з глазу з'ехаў?
- Паглядзіце самі... Вось Канстытуцыя: Арт. 87: "Прэзідэнт можа ў любы час падаць у адстайку!"

Дзяўчата - як марозіва: спачатку халодныя, потым таюць, затым - ліпнучы.

Раніцай едзеш на лецішча, на свежае паветра і прыроду - а ўвечары вяртаешся з гэтага абрыва-лага гарода.

Пры Леніне было як у тунэлі: вакол цемра, наперадзе свяцло. При Сталіне - як у аўтобусе: адзін кіруе, палова сядзіць, другая палова трасеца. При Хрушчове - як у цырку: адзін гаворыць, усе смяюцца. При Брэжневе - як у кіно: усе чакаюць заканчэння сеанса.

Два этычныя пытанні.

1) Вы знаёмы з цяжарнай жанчынай, якая ўжо мае 8 дзяцей. Два з іх - сліпяя, трэ - глухія, адзін - разумова адсталт, сама яна хворая на сіфіліс. Ці парaeце Вы ёй зрабіць аборт?

Але перш чым адказаць на гэтае пытанне, адкажыце на другое:

2) Адбываюца выбары сусветнага лідэра і Ваш голас - вырашальны. Кароткія харкторыстыкі кандыдатаў:

а) Звязаны з палітыкамі, якія падазраюцца ў злочынствах, стала кансультуюцца з астролагам, мае дзвея палібуйоніц, курыць трубку і выпівае штодня 8-10 марцін.

б) Двойчы вышыбалі са службы, мае звычку спаць да 12, у інштытуце быў заўважаны ва ўжыванні опіуму, кожны вечар выпівае пляшку віскі.

в) Герой вайны, вегетарыянец, зредчас п'е піва, не паліць, ні ў якіх матрыманіяльных сувязях не заўважаны.

Каго ж Вы выбіраеце? Адказалі?

Тады яшчэ два слова пра кандыдату:

- а) Уінстан Чэрчыль
- б) Франклін Д. Рузвельт
- в) Адольф Гітлер

Цяпер Вы готовы адказаць на самае першае пытанне. Калі Вы парайлі зрабіць аборт - Вы толькі што забілі Людвіга ван Бетховена.

Філіп у перакладзе з грэцкай азначае "той, які любіць коней". Мне асабіста без розніцы, але пе-рад Пугачовай і Стоцкай неяк няёмка.

На БТ патрабуеца дыктарка-заіка для вяшчання на аўдыторию бландзінак.

Грамадзяне!

Беражыце прыроду - адпачывайце ў Турэччыне!

У адной эфіёпскай сям'і нарадзілася чатырацца дзіця. Стомленыя бацькі назвалі яго "Апошні". Аднак гэта не дапамагло і праз год нарадзілася пятнаццатае. Гэтага назвалі "Постскрыптум".

Прапанова схадзіць у рэстарацыю заканчваецца сексам часцей, чым праста прапанова заняцца сексам.

Суд адхіліў іск журналісткі і прызнаў рэплікі Кірко-рава абсалютна карэктнымі. На гэта рашэнне журналистка адзялагавала яшчэ больш карэктна...

Дзве бландзінкі застралі ў ліфце. Адна крывыць:

- Памажыце! Памажыце!

Другая:

- А давай крывачы разам.

- Давай.

Абедзве:

- Разам! Разам! Разам!

Пяцро імкліва ўрываеца дамоў, кідаеца да жонкі на шыю, цалуе яе, атрымлівае пацалунак і кажа:

- Ну, а разраз скажы, як я табе без вусоў?

- Ах, гэта ты? - адказвае жонка расчараvana...

Жанчыны - дужа дзіўныя стварэнні. Яны замазваюць сінякі пад вачымі і намазваюць іх над вачымі.

Інтэлігент ніколі не скажа "ананіст"!
"н скажа - масажыст хрэнай!"

Як жанчына вызначае, што ў яе маленькія грудзі - мужчыны пастаянна глядзяць ёй у очы.

Пазнаёмліся ў рэстарацыі ў Амстэрдаме з галандцамі сталага ўзросту. Загаварылі пра вайну.

- Так, - гаворыць галандзец, - немцы і ў нас лютавалі - забіралі ровары і на месца не ставілі!!!

Уклушы дзіця спаць, муж прапаноўвае жонцы заняцца каханнем. Яна просьціца пачакаць трошкі, пакуль сын засне. Праз пэўны час муж пайтарае просьбу, але жонцы здаеца, што дзіця яшчэ недастаткова моцна спіць. Раззлаваны муж ідзе на кухню. Там, не ведаючы чым заняць сябе, бачыць на падаконніку бутэльку шампанскага. Бярэ яе, са стрэлам адчыняе, налівае сабе келіх шампанскага і з задавальненнем п'е. Сын, пачуўшы стрэл, уздымает галаву і кажа:

- Ну што? Давыпендрывалася! З-за тваёй упар-

тасці бацька на кухні застрэліўся!

ПАРАДЫ ЭКЗАМЕНАТАРУ

1. Перш за ўсё растлумачце таму, хто здае экзамен, што ўся яго кар'ера можа разваліца праз няправільны адказ. Падкрэсліце важнасць ситуацыі. Пастаўце яго на месца з самага пачатку.

2. Адразу задайце найцікавейшыя пытанні. Калі першае пытанне досыць тяжкае або заблытанае, студэнт пачне занадта нервавацца, каб адказаць на другія пытанні, якімі б простымі яны ні быly.

3. Звяртаючыся да таго, у каго прымаеце экзамен, захоўвайце стрыманасць і сухасць, з экзаменатарамі ж будзьце вельмі вясёлыя. Эфектна звяртайцеся час ад часу да другіх экзаменатаў з кілівымі заўвагамі што датычаць адказаў студэнта, ігнаруючы яго самога, быццам бы яго нямаў памяшканні.

4. Прымусыце студэнта рашаць заданне вашым методам, асабліва калі гэты метод незвычайны. Сэнс ва ўскладненні задання, якое без гэтага было бы вельмі простым.

5. Змусыце студэнта зрабіць трывіяльную памылку, і хай ён ламае над ёй галаву як мага даўжэй. Адразу ж пасля таго, як ён заўважыць памылку, але акурат перад тым як ён сцяміць, як яе паправіць, грэбліва папраўце яго самі. Гэта вымагае вялікай праніклівасці і дакладнасці выбару моманту, што дасягаеца толькі шматгадоваю практикай.

6. Калі студэнт пачне тануць, ніколі не дапамагайце яму выкараскацца. Пазяхніце і перайдзіце да наступнага пытання.

7. Не дазваляйце яму задаваць выясняючыя пытанні і ніколі не пайтараіце свае з'ясненні і цверджанні.

8. Надзенце чорныя акуляры. Непранікальнасць нэрвеу.

9. Задавайце час ад часу пытанні кшталту: "Хіба вы не праходзілі гэтага ў пачатковай школе?"

10. Заканчваючы экзамен, скажыце спачувальна: "Добра, ідзіце. Мы вас выклічам."

Студэнт здае іспыт. Нарэшце прафесар кажа:

- Ну добра, вам можна паставіць троечку з на-

цяжкай. Але спачатку нацяжка.

Сустракаюцца два студэнты ў час сесіі.

- Ну што, як мaeшся?

- Да ўсё паршыва!

- Што не так?

- Да вось, учора хадзіў здаваць...

- І як?

- Ну, значыць, падсаджваюцца я да выкладчыка... а яна як зараве: "ПРЭЧ АДСЮЛЬ!!! ГЭТА ЖАНОЧЫ ТУАЛЕТ!!!"

Ветэрынарны інстытут. Сесія. Заходзіць студэнт і выцягвае білет з пытаннем "Ці можна зрабіць карове аборт і як?"

Студэнт разумее, што ён нічога не ведае... пра сіцца ў экзаменатара, каб яго адпусцілі... выходзіць, бегае па ўсім інштытуце - ніхто не ведае. Думает - "можа ў туалете нехта ёсць?" - заходзіць, бачыць - наркаман, ну і пытаеца: "Можа хоць вы ведаеш, ці можна зрабіць карове аборт?"

- Ну ты папа-а-ау!

№7 ДЗЕДЗІЧ
ІНФОРМАЦЫЙНА-АНАЛІТИЧНЫ БЮЛЕТЕНЬ
снежань 2005

ПРЫ ВІКАРЫСТАННІ МАТЕРЫЯЛАЎ БЮЛЕТЕНЯ
СПАСЫЛКІ НА КРЫНІЦУ АБАВЯЗКОВЫЯ

Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванні аўтараў і друкаваць артыкулы для далейшай палемікі

Заснавальнік: Ініцыятывная група моладзі
Распаўсюджваеца бясплатна на правах унутранага карыстання
Падпісаны ў друк: 29 снежня 2005 у 18⁰⁰
Наклад: 299 асобнікаў. Надрукавана на ксераксе.

Галоўны рэдактар: Дзмітрый Шыманскі.
Рэдакцыйная камісія: А. Лена, М. Ікола, Д. Змітрый, М. Арыя,
С. Яргей, С. Яржук, Ю. Рась.
Адказны сакратар: А. Нідрусь. **Вёрстка:** Б. Дэпеша

Кантактны тэлефон: (0162) 23-68-02, (029) 660-57-41, (029) 725-15-39
E-mail: dzedzich@dzedzich.org, інтэрнэт: www.dzedzich.org